

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Oktobar 2012.godine

Mjesečna inflacija u oktobru zabilježila rast od +1,1%, dok je godišnja bila na nivou od +5,2%

Mjesečna inflacija u oktobru, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je +1,1%, dok je godišnja iznosila +5,2%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena hrane, alkoholnih pića, odjeće i obuće, čvrstih goriva i farmaceutskih proizvoda.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni rast cijena zabilježen je grupama: Odjeća i obuća (+3,9%); Hrana i bezalkoholna pića (+2,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (+0,8%); Zdravlje (+0,7%); Alkoholna pića i duvan (+0,4%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Hoteli i restorani (-2,7%); Prevoz (-0,7%); Rekreacija i kultura (-0,3%). Cijene u grupama: Pokuštvo i rutinsko održavanje stana; Komunikacije; Obrazovanje; Ostali proizvodi i usluge, su ostale na nivou iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u oktobru zabilježene su u grupama: Alkoholna pića i duvan (+11,1%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (+11,0%); Hrana i bezalkoholna pića (+6,9%); Hoteli i restorani (+3,8%); Komunikacije (+3,7%); Rekreacija i kultura (+3,6%); Prevoz (+2,8%); Odjeća i obuća (+2,4%); Zdravlje (+0,6%), dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Ostali proizvodi i usluge (-3,3%); Pokuštvo i rutinsko održavanje stana (-0,6%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

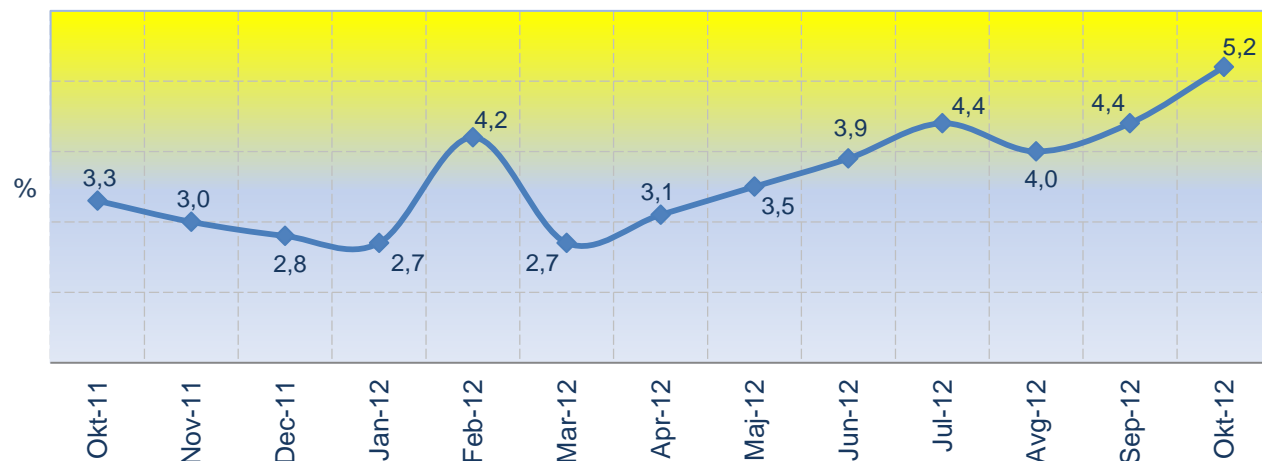

Tabela 1. Stope inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

Naziv	Ponderi ‰	Okt 2012 Ø 2011	Okt 2012 Sep 2012	Okt 2012 Okt 2011	Jan-Okt 2012 Jan-Okt 2011
00 CPI - ukupno	1 000,0	6,2	1,1	5,2	3,9
01 Hrana i bezalkoholna pića	375,5	7,2	2,3	6,9	3,6
02 Alkoholna pića i duvan	37,2	16,9	0,4	11,1	17,9
03 Odjeća i obuća	76,1	3,6	3,9	2,4	-0,8
04 Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	128,7	12,7	0,8	11,0	9,5
05 Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	49,4	-0,7	0,0	-0,6	0,1
06 Zdravlje	28,0	4,0	0,7	0,6	3,9
07 Prevoz	121,6	3,9	-0,7	2,8	2,9
08 Komunikacije	55,8	4,1	0,0	3,7	2,1
09 Rekreacija i kultura	32,1	3,6	-0,3	3,6	1,9
10 Obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11 Hoteli i restorani	29,6	3,2	-2,7	3,8	3,9
12 Ostali proizvodi i usluge	44,2	-1,2	0,0	-3,3	0,2

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), oktobar 2012.

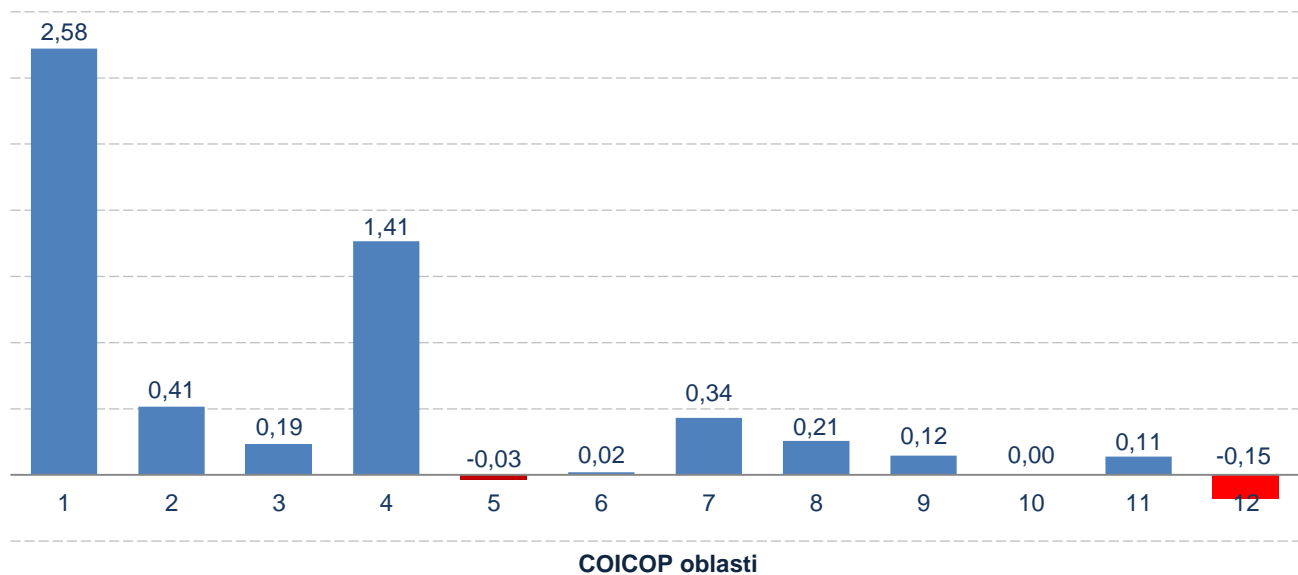

Tabela 2. Stope inflacije prikazane preko oblasti, grupa mjerene CPI-om, u %

COICOP /HICP	Naziv	Ponderi %	Okt 2012 Ø 2011	Okt 2012 Sep 2012	Okt 2012 Okt 2011	Jan-Okt 2012 Jan-Okt 2011
00	CPI - ukupno	1 000,0	6,2	1,1	5,2	3,9
01	HRANA I BEZALKOHOLNA PIĆA	375,5	7,2	2,3	6,9	3,6
011	Hrana	354,6	7,1	2,5	6,8	3,5
012	Bezalkoholna pića	20,9	8,1	-0,2	7,3	5,5
02	ALKOHOLNA PIĆA I DUVAN	37,2	16,9	0,4	11,1	17,9
021	Alkoholna pića	15,4	4,9	1,1	3,6	4,7
022	Duvan	21,8	25,4	0,0	16,5	27,6
03	ODJEĆA I OBUĆA	76,1	3,6	3,9	2,4	-0,8
031	Odjeća	44,5	8,1	5,5	6,3	0,1
032	Obuća	31,6	-2,8	1,8	-3,0	-2,2
04	STANOVANJE, VODA, STRUJA, GAS I DRUGA GORIVA	128,7	12,7	0,8	11,0	9,5
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	0,0	-3,0	-0,2
043	Održavanje i popravka stanova	8,8	-2,5	0,0	-0,9	-2,7
044	Snabdijevanje vodom i druge usluge vezane za stan	13,9	18,2	0,0	0,0	25,1
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	14,8	1,1	15,6	9,4
05	POKUĆSTVO I RUTINSKO ODRŽAVANJE STANA	49,4	-0,7	0,0	-0,6	0,1
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-5,4	-0,2	-4,5	-1,8
052	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	2,5	12,7	0,0	10,4	10,9
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	1,0	0,0	1,0	0,1
054	Staklarija, pribor za jelo i kućne potrebštine	1,9	-0,1	0,0	-0,5	1,0
055	Alati i razne potrebštine za kuću i vrt	1,6	4,6	0,0	3,1	2,9
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,5	0,2	-1,2	-1,2
06	ZDRAVLJE	28,0	4,0	0,7	0,6	3,9
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	4,5	1,0	0,8	4,3
062	Nebolničke usluge	8,0	2,5	0,0	0,0	3,0

07	PREVOZ	121,6	3,9	-0,7	2,8	2,9
071	Kupovina vozila	13,3	0,0	0,0	-0,1	0,0
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	5,5	-1,2	4,8	3,4
073	Usluge prevoza	40,0	2,3	0,0	0,4	3,0
08	KOMUNIKACIJE	55,8	4,1	0,0	3,7	2,1
081	Poštanske usluge	2,1	6,0	0,0	0,0	7,6
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	4,1	-0,1	3,8	2,1
09	REKREACIJA I KULTURA	32,1	3,6	-0,3	3,6	1,9
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-7,3	0,0	-6,7	-4,7
092	Ostala veća trajna dobra za rekreaciju i kulturu	0,3	0,9	0,0	0,7	0,6
093	Ostala rekreaciona oprema, cvijeće i kućni ljubimci	3,3	0,1	0,0	0,2	0,0
094	Rekreacione i kulturne usluge	1,3	7,7	0,0	7,5	3,3
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	9,1	-0,4	8,8	5,1
10	OBRAZOVANJE	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
10x	Predškolsko i osnovno obrazovanje, više i visoko obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11	HOTELI I RESTORANI	29,6	3,2	-2,7	3,8	3,9
111	Usluge ishrane	20,6	1,7	0,0	2,4	0,2
112	Usluge smještaja	9,0	5,5	-9,0	4,4	14,3
12	OSTALI PROIZVODI I USLUGE	44,2	-1,2	0,0	-3,3	0,2
121	Lična njega	37,2	-0,9	-0,1	-3,2	0,3
123	Lični predmeti	3,2	-5,3	1,0	-8,5	-1,2
124	Socijalna zaštita	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
125	Osiguranje	0,6	3,9	0,0	0,0	4,7
126	Finansijske usluge	2,0	-0,7	0,0	-0,7	-0,5
127	Ostale usluge	0,2	-1,2	0,0	0,0	-1,4

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, okt. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
011	Hrana	354,6	2,5	0,87
031	Odjeća	44,5	5,5	0,24
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	1,1	0,10
032	Obuća	31,6	1,8	0,06
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	1,0	0,02
021	Alkoholna pića	15,4	1,1	0,02
<hr/>				
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	-0,4	-0,01
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	-1,2	-0,01
112	Usluge smještaja	9,0	-9,0	-0,02

Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, okt. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
011	Hrana	354,6	6,8	2,42
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	15,6	1,48
022	Duvan	21,8	16,5	0,36
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	4,8	0,33
031	Odjeća	44,5	6,3	0,28
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	3,8	0,21
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	8,8	0,17
012	Bezalkoholna pića	20,9	7,3	0,15
021	Alkoholna pića	15,4	3,6	0,06
111	Usluge ishrane	20,6	2,4	0,05
112	Usluge smještaja	9,0	4,4	0,04
052	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	2,5	10,4	0,03
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	0,8	0,02
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	1,0	0,02
<hr/>				
043	Održavanje i popravka stanova	8,8	-0,9	-0,01
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,2	-0,02
123	Lični predmeti	3,2	-8,5	-0,03
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	-0,03
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-6,7	-0,06
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-4,5	-0,06
032	Obuća	31,6	-3,0	-0,09
121	Lična njega	37,2	-3,2	-0,12

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009.godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se publikuju 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec, kao i na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5% ($10 \cdot 5\% = 0.5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene lijekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06% ($12 \cdot 0.5\% = 0.06\%$ - pošto je učešće lijekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

contact@monstat.org

